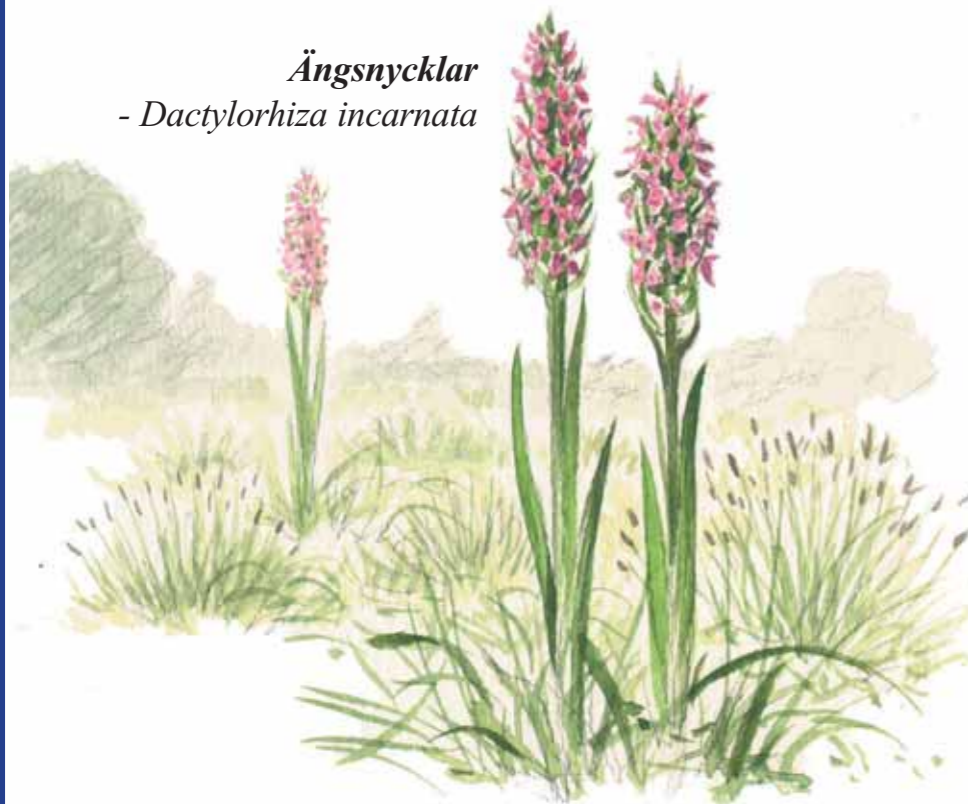


Ängsnycklar  
- *Dactylorhiza incarnata*



## Välkommen till kalkkärret

**D**et är lätt att fascineras en sommardag i kalkkärret. Plötsligt skiftar omgivningen från vanlig natur till något exotiskt med iögonfallande orkidéer, spännande insektsätande växter, förrymda fjällväxter och sällsynta små landsnäckor. Det finns mycket att uppleva för den nyfikne, så ta på dig stövlarna och gå på upptäcktsfärd!

Majviva - *Primula farinosa*



### Varför hittar man ett kalkkärr här?

Östgötaslätten väster och norr om Linköping har genom sin kalkhaltiga berggrund goda förutsättningar för den unika naturtypen kalkkärr, eller extremrikkärr som den också kallas. Vatten som springer fram över den ofta sluttande marken tar upp kalk ur berggrunden och översilar marken med det. Ibland är vattnet så kalkrikt att kalken faller ut som en gråvit porös massa, kalktuff. Även om kärren är rika på kalk så är de fattiga på växtnäringsämnen fosfor och kväve. Detta tillsammans med markernas historia som betes- och slåttermarker har gett förutsättningarna för de särpräglade arter som verkliga är utmärkande för kalkkärret.

### Underbara orkidéer och andra märkligheter

Ståtliga orkidéer som ängsnycklar, vaxnycklar, skogsnycklar och kärrknipprot finns ofta i kärren men det finns också mindre arter som kan vara nog så intressanta. Sätt dig på huk och lukta på det lilla honungsblomstret eller detaljstuderat flugblomstret med sin sinnrika anpassning till ett släkte av gaddsteklar. Blommorna liknar och luktar som parningsvilliga honor och får stekelhannarna att flyga runt och pollinera blommorna. Lurigt men effektivt!



Axag  
- *Schoenus ferrugineus*



Svarthö - *Bartsia alpina*

Flugblomster  
- *Ophrys insectifera*



Kalkkärrsgrynsnäcka  
- *Vertigo geyeri*

En annan märklig art är den mörkvioletta lejongapsväxten svarthö, en kvarleva från den senaste istiden. Den är idag en fjällväxt men har i våra trakter stannat i kalkkärren. Du hittar den i de finaste kalkkärren, ofta bland de svarttoppade tuvorna av axag, ett halvgräs som är en karaktärsväxt i östgötska kalkkärr. I kärren hittar man också insektsätande växter som tätört, bläddror och sileshår som genom att äta kött kompenserar för rådande näringsbrist!

### Sällsynta landsnäckor

Något som uppmärksammas på senare år är kalkkärrens betydelse för en rad små landsnäckarter. De är stationära djur med dålig spridningsförmåga vilket gör dem mycket känsliga för miljöförändringar. Flera arter, till exempel kalkkärrsgrynsnäcka och otandad grynsnäcka är sällsynta.

### Hoten mot kalkkärren

Hoten mot kalkkärren är många och antalet kärren har reducerats till en bråkdel av vad som fanns för 150 år sedan. Behovet av mark mot slutet av 1800-talet ledde till att många kärren dikades ut för att odlas. Idag förlorar de istället sina naturvärden på grund av igenväxning och utebliven hävd. Bete eller slåtter och röjningsinsatser är avgörande för kalkkärrens fortsatta blomstrande framtid!



Näbbstarr/Slankstarr/Gräsull  
- *Carex lepidocarpa* Tausch./ *Carex flacca* Schreb./ *Eriophorum latifolium* Hoppe

Skogsnycklar  
- *Dactylorhiza maculata*  
ssp. *fuchsii*



Kärrknipprot  
- *Epipactis palustris*



### Welcome to the lime marsh, the realm of the orchids!

Lime marshes, also known as orchid marshes, are something out of the ordinary. The rich flora and fauna offers not only the spectacular orchids like the heath spotted orchid, marsh hellebore or fly orchid but you can also find an ice age remnant, the alpine species alpine bartsia. Other distinctive species are the carnivorous sundews, bladderworts and common butterwort. Living among all the plants you can find the rare whorl snail. The lime marshes are the habitat of this nearly immobile snail.

Why not have a roam around the lime-marsh?

### Att tänka på när det finns djur i hagen:

- Stäng alltid grindarna efter dig
- Stör eller mata inte betesdjuren
- Håll hunden kopplad och på avstånd från djuren

Vid frågor kontakta naturvårdsansvariga, Linköpings kommun. Tfn 013-20 60 00. [www.linkoping.se/natur](http://www.linkoping.se/natur)

Denna naturvårdssatsning har medfinansierats genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen Östergötland.

